

Unit

Extra unit

*Milepost 1
(leeftijd 6 - 8)*

Gezondheid

Unit (Milepost 1)

Beter worden

The Big Picture

Iedereen wordt weleens ziek. Soms ben je verkouden en is een zakdoek nodig en kan je gewoon alles blijven doen wat je normaal ook doet. Soms voel je je niet lekker en kan je het beste op bed blijven liggen. Het kan ook zijn dat je een kinderziekte hebt en opeens overal rode stippen krijgt die gaan kriebelen. Een zalfje erop en wachten tot je weer beter bent is dan vaak het beste dat je kan doen. Het kan ook gebeuren dat je zo ziek bent dat je naar de dokter of zelfs naar het ziekenhuis moet. Dan krijg je speciale medicijnen die je hopelijk weer beter maken.

Algemene informatie

Tijd per vakgebied

Deze unit duurt **5,5** weken. De voorgestelde tijden zijn bij benadering en hangen af van de schoolcontext.

Startpunt, Kennisoogst & Uitleg Thema	4 uur	0,5 weken
Geschiedenis	8 uur	1 week
Aardrijkskunde	8 uur	1 week
Natuur	8 uur	1 week
Mens en Maatschappij	8 uur	1 week
Internationaal	4 uur	0,5 weken
Afsluiting	4 uur	0,5 weken

Aantal weken:

5,5 weken

Hyperlinks naar andere IPC-vakgebieden

In het bovenstaande overzicht van leren per vak zijn ook ICT-leerdoelstellingen opgenomen.

Link met taalvaardigheid, rekenen/wiskunde en topografie

Suggesties over manieren waarop taalvaardigheid, rekenen/wiskunde en topografie kunnen worden opgenomen, worden (waar van toepassing) aan het eind van de leertaak gegeven.

Kerdoelen

De volgende kerndoelen komen via de leerdoelen in deze unit geheel of gedeeltelijk aan bod: **34, 35, 40, 43, 47, 48, 50 t/m 53.**

Tips voor thuisonderwijs

De lesactiviteiten in deze unit kunnen zowel in de klas als thuis uitgevoerd worden. Waar nodig geven we tips voor bij het lesgeven op afstand.

Inhoud

Overzicht leerdoelen	5
Startpunt	8
Kennissoogst	10
Uitleg van het Thema	11
Onderzoek- en verwerkingsactiviteiten	16
Geschiedenis	
☛ Taak 1	16
Aardrijkskunde	
☛ Taak 1	24
Natuur	
☛ Taak 1	30
☛ Taak 2	34
Mens & Maatschappij	
☛ Taak 1	40
Internationaal	
☛ Taak 1	46
Afsluiting	56

Leerdoelen & Assessment for Learning

Geschiedenis

1.03 in staat zijn vragen over het verleden te stellen en te beantwoorden.

☛ Taak 1

1.06 in staat zijn verschillen tussen hun eigen leven en dat van mensen uit het verleden aan te geven.

☛ Taak 1

1.07 in staat zijn om over vroeger te leren met behulp van boeken, beeldmateriaal en andere mensen.

☛ Taak 1

1.09 begrijpen dat gebeurtenissen en handelingen van mensen oorzaken en gevolgen hebben.

☛ Taak 1

Aardrijkskunde

1.01 kennis hebben van de belangrijkste natuurlijke en menselijke kenmerken van specifieke plaatsen.

☛ Taak 1

1.09 in staat zijn de geografische kenmerken van de schoolomgeving en andere bekende plekken te beschrijven.

☛ Taak 1

1.10 in staat zijn kaarten en plattegronden, met gebruikmaking van beelden en symbolen, van bestaande en fictieve plekken te maken.

☛ Taak 1

Leerdoelen & Assessment for Learning

Natuur

- 1.01 weten dat wetenschappelijk onderzoek bestaat uit vragen stellen en bewijsmateriaal verzamelen door middel van observatie en meting.
☛ Taak 1
- 1.02 in staat zijn eenvoudige wetenschappelijke vragen te stellen.
☛ Taak 2
- 1.03 in staat zijn manieren te bedenken om wetenschappelijke onderzoeksvragen te beantwoorden.
☛ Taak 1, 2
- 1.04a in staat zijn na te gaan of te bedenken wat er mogelijk is gebeurd.
☛ Taak 2
- 1.04b in staat zijn met hulp eenvoudige wetenschappelijke apparatuur gebruiken.
☛ Taak 1
- 1.04f in staat zijn een verklaringen geven voor wat er is gebeurd en waarom het is gebeurd.
☛ Taak 1
- 1.05 in staat zijn met hulp informatie uit eenvoudige teksten te verzamelen.
☛ Taak 1
- 1.13 kennis hebben van de namen van de belangrijkste uitwendige lichaamsdelen van de mensen en dieren.
☛ Taak 1
- 1.15 kennis hebben van het belang van lichaamsbeweging en gezond eten.
☛ Taak 1
- 1.16 kennis hebben van de functie van geneesmiddelen.
☛ Taak 1

Leerdoelen & Assessment for Learning

Mens en Maatschappij

1.03 kennis hebben van enkele factoren die hun gezondheid kunnen schaden of verbeteren.

☛ **Taak 1**

1.04 kennis hebben van enkele factoren die hun veiligheid kunnen schaden of verbeteren.

☛ **Taak 1**

1A **samen rekening kunnen houden met anderen.**

☛ **Taak 1**

1B **samen kunnen vertellen welke regels en afspraken er voor de veiligheid en voor samenwerken in een groep zijn.**

☛ **Taak 1**

Internationaal

1.03 enkele van de overeenkomsten en verschillen tussen het leven van kinderen in Nederland en het leven in het land van herkomst van niet-Nederlandse kinderen (waar van toepassing) kennen.

☛ **Taak 1**

1.04 **in staat zijn om elkaars individualiteit en onafhankelijkheid te respecteren .**

☛ **Taak 1**

1.05 **in staat zijn om waar gepast met anderen samen te werken.**

☛ **Taak 1**

Startpunt

Elke unit start met een inspirerende en enthousiasmerende introductie (activiteit). Hoelang een startpunt duurt hangt af van de leeftijd van de kinderen en de aard van de introductie. De kinderen raken door het startpunt gemotiveerd om meer over het onderwerp te leren. Onderstaand vind je een startpunt-suggestie met enkele varianten.

Virussen, bacteriën en ziektekiemen. We horen er veel over en we moeten onze handen blijven wassen zodat deze mini-beestjes ons niet ziek maken. Je ouders zeggen dit, de meester of juf zegt dit en zelfs de minister-president zegt dit. Geen handen schudden en goed wassen dus.

Maar hoe goed je ook naar je handen kijkt, je ziet niets kruipen, niets lopen en ook niets zwemmen. Zelfs als je een extra sterke bril opzet, een vergrootglas of een zaklamp pakt, kan je niets ontdekken. De enige manier om dit te zien is met een **microscop**. Dat is een super-duper vergrootglas die wetenschappers gebruiken.

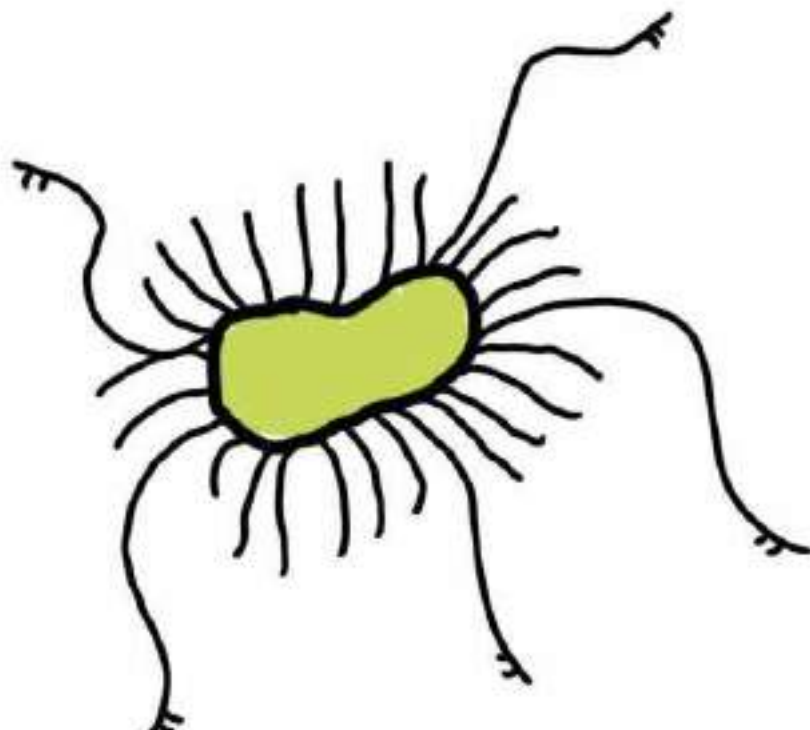
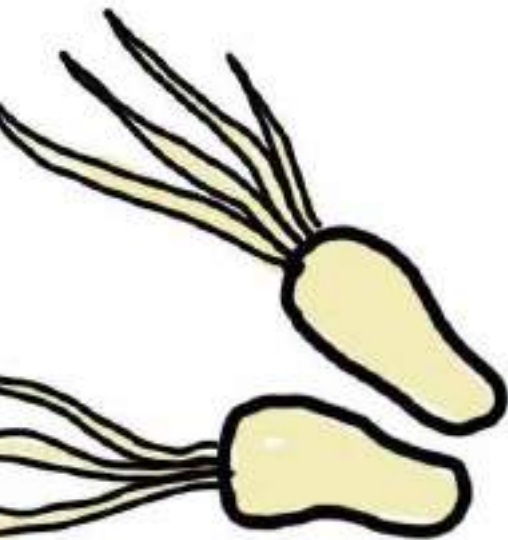
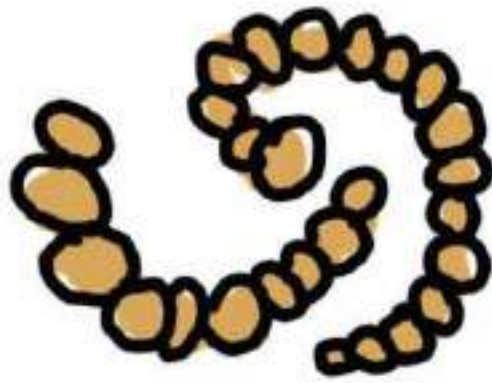
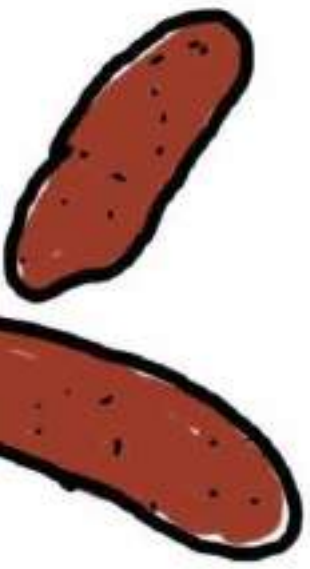
Wetenschappers hebben met een microscoop ontdekt, dat er heel veel soorten bacteriën en virussen zijn. Ze zien er allemaal anders uit. Sommige hebben een staart, andere haren, er zijn platte, bolle, dikke, dunne, lange, korte, gestippelde en sommigen hebben zelfs een kroontje. Ook komen ze in allerlei verschillende kleuren, vormen en maten voor.

We beginnen dit thema met het maken van **ons eigen virus**. Je mag helemaal zelf bedenken hoe dit eruit zien, welke kleur het heeft en of het er schattig of eng uitziet.

Ook mag je zelf weten **hoe** je jouw virus gaat maken. Je kan jezelf verkleden als een virus en een foto maken, een virus van klei maken, een virus schilderen, een virus scheuren en plakken. Of jij bent de wetenschapper. Jij mag beslissen.

Tijdens het thema gaan we meer over **ziek en gezond zijn** leren. We komen dan ook steeds meer over het virus te weten.

Bij de **Afsluiting** maken we een **antivirus**..., maar wat dat is verklappen we nog niet.

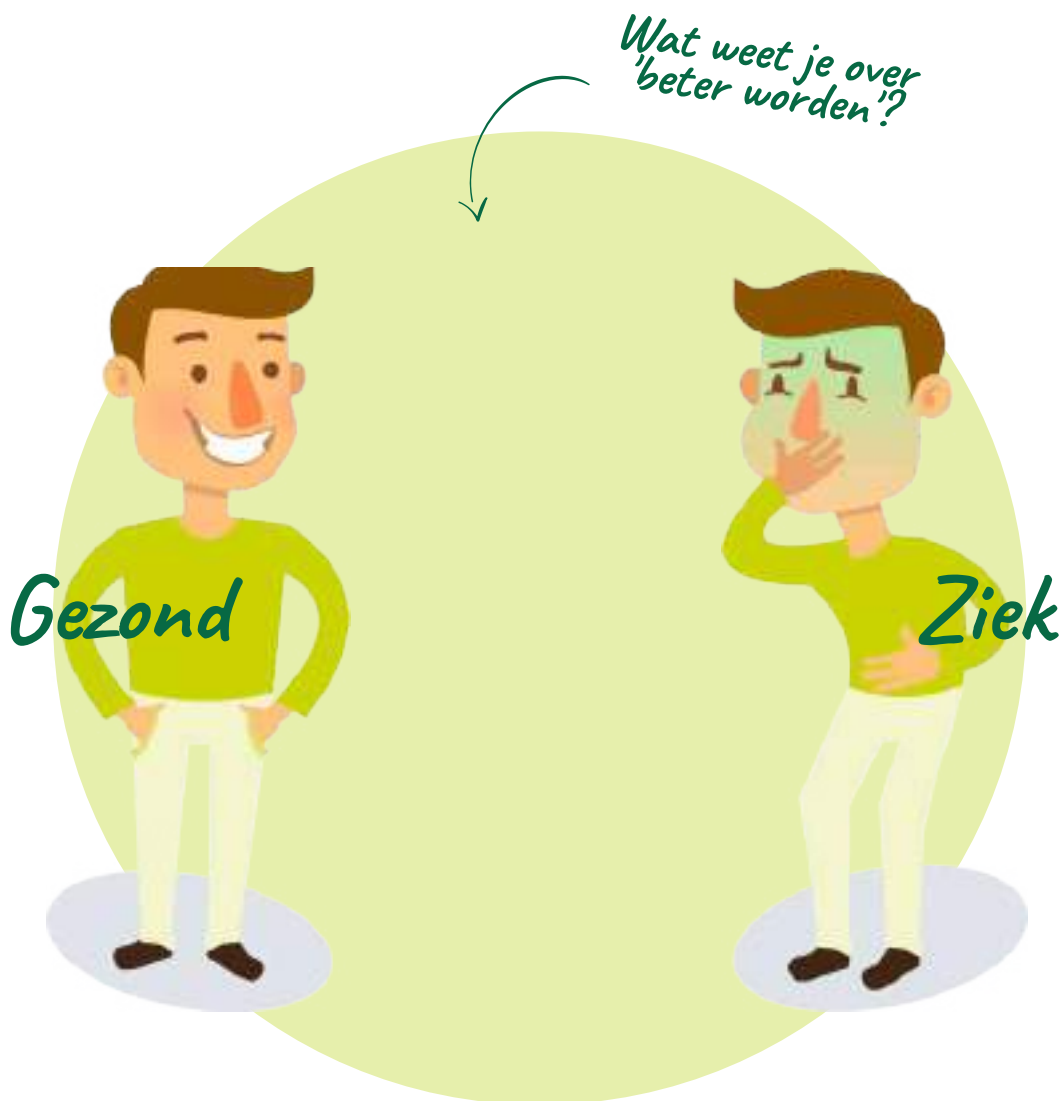
Kennissoogst

Wat weten leerlingen al over een bepaald onderwerp? Vaak meer dan je denkt. Tijdens de kennissoogst activeren kinderen hun voorkennis en leggen dat vast.

Teken en/of schrijf waar jij aan denkt bij ziek en gezond zijn. In het midden mag je alles zetten wat je weet over beter worden. Laat zien wat je al weet.

Tip: schrijf met een grijs potlood. Tijdens de taken mag je nieuwe kennis er in een andere kleur bij schrijven.

Uitleg van het thema

De grote vraag

Hoe komt het eigenlijk dat mensen ziek worden? Is er een manier om je tegen een ziekte te beschermen? Wat kan jezelf doen? Wat kan je beter niet doen? Hoe zorg je dat andere mensen niet ook ziek worden?

Bij **Geschiedenis** leren we...

- dat dokters leren van ziektes van vroeger en steeds beter worden in het genezen van zieke mensen.
- dat dokters steeds beter leren hoe ze zichzelf kunnen beschermen tegen virussen.

Bij **Aardrijkskunde** leren we...

- dat verschillende plekken in huis mensen wel of niet ziek kunnen maken.
- de besmettelijke plekken in kaart te brengen.

Bij **Natuur** leren we...

- welke onderzoeken een huisarts bij zijn patiënten kan doen.
- welke apparaten en instrumenten een dokter kan gebruiken.
- welke ziektes besmettelijk zijn en welke niet besmettelijk zijn.

Bij **Mens en Maatschappij** leren we...

- wie er wel eens hulp nodig heeft.
- wat je kan doen om iemand te helpen.

Bij **Internationaal** leren we...

- hoe verschillende mensen omgaan met de coronasituatie.
- dat iedereen het op zijn eigen manier zijn best doet.

⚠ Let op: Bij het vak **Internationaal** is het de bedoeling dat er contact is gelegd met een klas van een andere school. Probeer dit contact al te leggen, voordat Internationaal aan de beurt is.

The Big Picture

De Wereldgezondheidsorganisatie (**WHO**) hanteert de volgende definitie van gezondheid:

“Gezondheid is een toestand van volledig fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden en niet louter het ontbreken van ziekte of gebrek.”

In deze unit kijken we naar de begrippen **preventie** en **genezing**. Op het niveau van de kinderen kunnen we praten over behandelingen om ziekten te genezen en over manieren om ziekte te voorkomen. Sommige aandoeningen zijn moeilijk te voorkomen, terwijl andere relatief gemakkelijk op afstand te houden zijn.

Opmerking

Deze unit heeft links met twee andere IPC-units: **We zijn wat we eten** en **Ben je vorm?**.

Eén aspect van preventie is **inenting** of **vaccinatie**. De allereerste vaccinatie werd in 1796 in Europa verricht door de Engelse arts **Edward Jenner**: een jonge jongen werd ingeënt tegen pokken. In 1979 verklaarde de Wereldgezondheidsorganisatie dat de ziekte pokken was uitgeroeid.

Immunisatie - Hoe werkt dat?

In feite wordt bij **immunisatie** het lichaam om de tuin geleid. We laten het lichaam geloven dat het een besmettelijke ziekte heeft, waarna het immuunsysteem antistoffen aanmaakt om de ziekte te bestrijden. Via het vaccin wordt een ongevaarlijke vorm van de ziektekiem in het lichaam geïntroduceerd. De herinnering aan de ziektekiem blijft in het lichaam aanwezig, zodat het de kiem in toekomstige gevallen direct herkent en beschermende maatregelen neemt.

De WHO doet de volgende aanbevelingen:

- na de geboorte – **eerste poliovaccinatie**, gecombineerd met **BCG** (tegen tuberculose); in sommige landen wordt daarnaast gevaccineerd tegen **hepatitis B**.
- na negen maanden – vaccins tegen **mazelen**.
- vóór de eerste verjaardag – **tweede vaccinatie tegen polio** en **DTP-vaccinatie** (difterie, tetanus, polio, kinkhoest); in sommige landen wordt daarnaast gevaccineerd tegen **gele koorts**.

Hoe meer kinderen in een gemeenschap worden gevaccineerd, des te kleiner is de kans dat er kinderen ziek worden. Dit wordt '**kudde-immuniteit**' genoemd.

Bron - Website Unicef

Op de volgende websites is meer informatie te vinden:

<https://bit.ly/3agUrWM>

Op de website van Unicef wordt informatie gegeven over de werkzaamheden van deze organisatie op het gebied van vaccinaties en gezondheidsweken.

<https://school.unicef.nl>

Deze website biedt informatie over het werk van Unicef voor leerkrachten en leerlingen.

Ken je ziektekiemen

Er zijn vier typen ziektekiemen:

- **bacteriën** – deze veroorzaken bijvoorbeeld keelpijn en ontstoken amandelen
- **virussen** – deze veroorzaken bijvoorbeeld griep, mazelen en waterpokken
- **schimmels** – deze veroorzaken bijvoorbeeld voetschimmel
- **parasieten** – deze veroorzaken bijvoorbeeld misselijkheid en diarree

Resistentie tegen geneesmiddelen

Resistentie tegen geneesmiddelen treedt op wanneer een bacterie, virus of parasiet niet met antibiotica, antivirale geneesmiddelen of antimalariamiddelen onder controle kan worden gehouden. Hierdoor blijven infecties bestaan en verspreiden die zich onder de bevolking.

Resistentie tegen geneesmiddelen is inmiddels een wereldwijd probleem. Overmatig, onvoldoende of verkeerd gebruik van geneesmiddelen is één oorzaak van het probleem, maar er zijn ook andere, meer complexe oorzaken, waaronder de evolutie van 'superbacteriën', 'supervirussen' en 'superparasieten' die resistent zijn tegen bestaande antimicrobiële middelen.

Deze nieuwe dreiging van bacteriën, virussen en parasieten die resistent zijn tegen geneesmiddelen is een enorm probleem voor de internationale gemeenschap. Door het wereldwijde handels- en personenverkeer kunnen de resistente infecties zich binnen enkele uren over de hele wereld verspreiden. Ze vormen een serieuze bedreiging voor toekomstige generaties, omdat deze mogelijk niet kunnen worden beschermd tegen besmettelijke ziekten.

Een deel van de oplossing ligt in strenge eisen aan de hygiëne in ziekenhuizen en in andere openbare instellingen, zoals scholen – dit is mogelijk iets om op school eens goed naar te kijken.

In 2011 was het thema van de **Wereldgezondheidsdag** het voorkomen van de verspreiding van infecties door superbacteriën, supervirussen en superparasieten. Meer informatie hierover is te vinden op de volgende websites:

- **www.who.int/campaigns/en**
 Wereldgezondheidsdag (zie 'World Health Day') richt zich op belangrijke gezondheidskwesties die de internationale gemeenschap aangaan. (Engelstalig)

- **www.gezondheidsnet.nl/bacterien/antibioticaresistentie**
 Op deze website is een artikel te lezen uit 2011 over het resistent worden tegen antibiotica.

Mondiale strategie van de WHO

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) kan het aantal sterf- en ziektegevallen wereldwijd worden verminderd door bevordering van gezonde voeding en lichaamsbeweging. In mei 2004 heeft de Wereldgezondheidsraad dan ook de **'Mondiale strategie voor voeding, fysieke activiteit en gezondheid'** aangenomen:

"...met name zorgwekkend zijn ongezonde voedingspatronen, onvoldoende lichamelijke activiteit en een verstoorde energiebalans bij zowel kinderen als adolescenten."
(Mondiale strategie van de WHO)

Taak 1

Dokters: vroeger en nu

Geschiedenis

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.03 in staat zijn vragen over het verleden te stellen en te beantwoorden.

1.06 in staat zijn verschillen tussen hun eigen leven en dat van mensen uit het verleden aan te geven.

1.07 in staat zijn om over vroeger te leren met behulp van boeken, beeldmateriaal en andere mensen.

1.09 begrijpen dat gebeurtenissen en handelingen van mensen oorzaken en gevolgen hebben.

Persoonlijke doelen

- Onderzoek
- Ethiek
- Bedachtzaamheid

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

Net zoals nu, probeerden mensen vroeger in de geschiedenis ook uit te leggen waarom iemand ziek werd. Sommige dachten dat kwaadaardige wezens je ziek maakten. Anderen dachten dat het door de stand van de sterren kwam. Dokters hebben steeds meer geleerd over ziek zijn en hoe ze patiënten (zieke mensen) helpen.

Bekijk de plaatjes van vroeger in de tijd van de ontdekkingen en stoommachines (zie volgende pagina). Zijn er dingen veranderd? Wat valt je op? Waar zijn ze en wat doen ze?

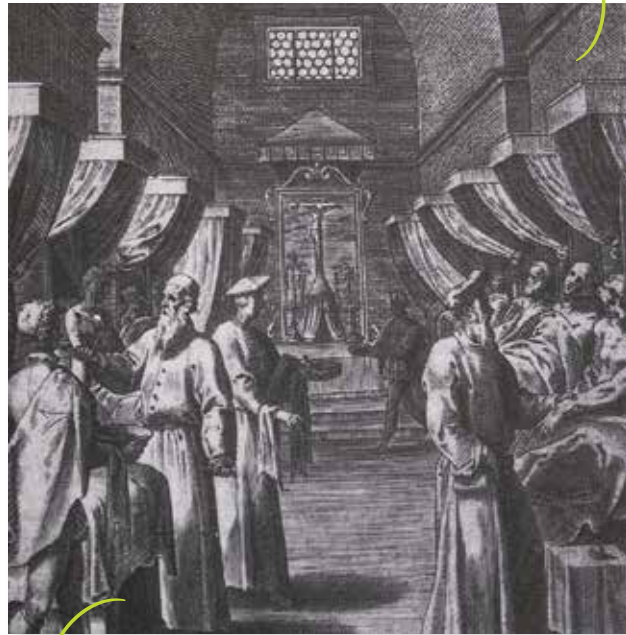

Hoe ging het vroeger?

Hoe gaat het nu?

Hoe ging het vroeger?

Hoe gaat het nu?

Hoe ging het vroeger?

Hoe gaat het nu?

Hoe ging het vroeger?

Hoe gaat het nu?

Verwerkingsactiviteit 2

Vergelijk de foto's van een ziekenhuiszaal tijdens de Spaanse griep en een ziekenhuiskamer nu tijdens de uitbraak van het Coronavirus.

Welke verschillen en overeenkomsten zie je?

Verschillen

Overeenkomsten

Pak jouw virus erbij

Zowel bij de Spaanse griep als bij het coronavirus dragen dokters beschermende kleding om ook niet ziek te worden. Ze dragen allemaal een mondkapje om het virus niet in te ademen.

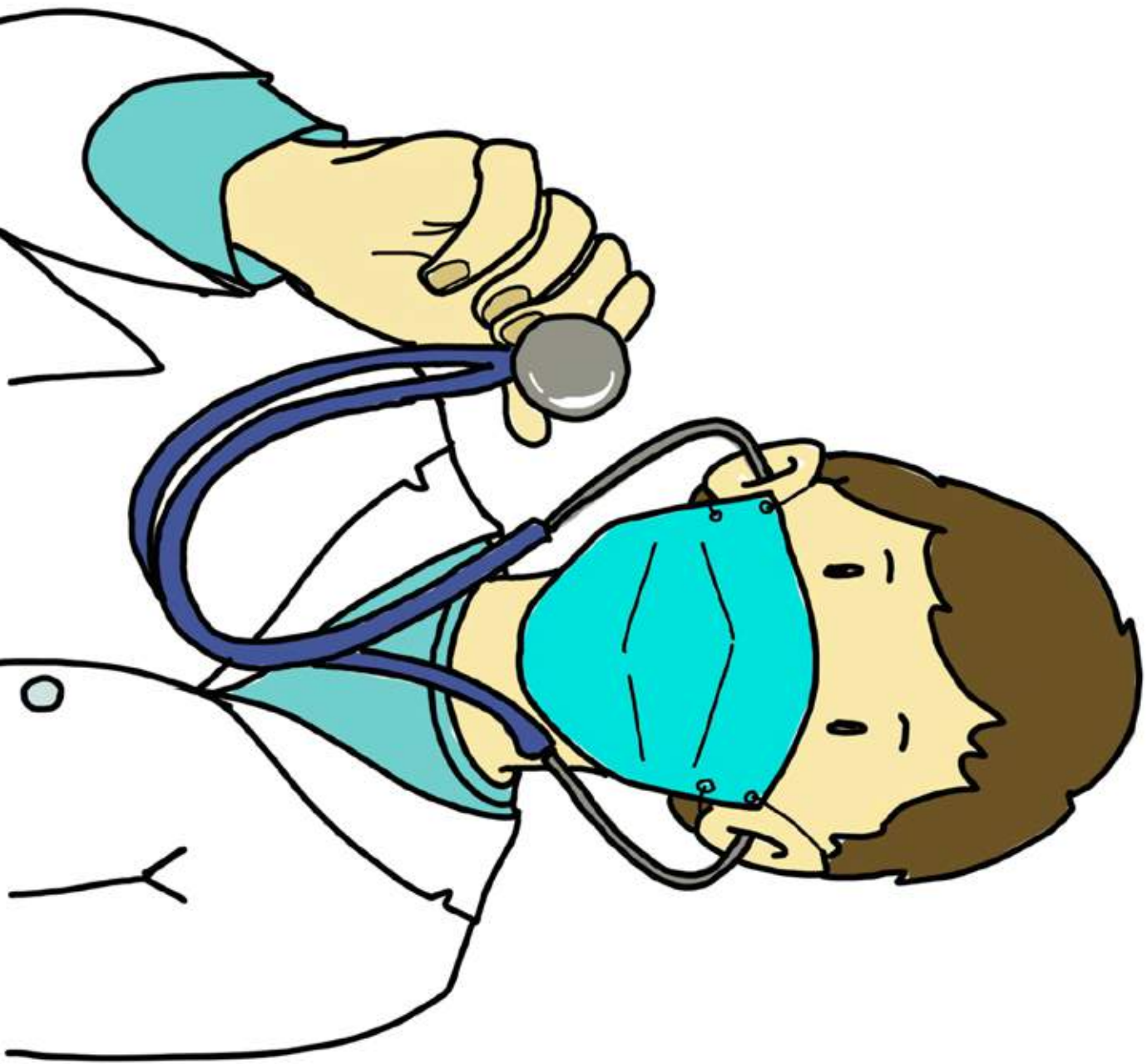
Bedenk hoe dokters niet ziek van jouw virus kunnen worden. Moeten ze bijvoorbeeld een speciale helm opzetten, of een speciale bloem bij zich dragen of een speciale kleur jas aan doen.

Wat moeten ze aandoen? Hoe helpt dit hen om het virus niet te krijgen?

- Teken je dokter en zijn beschermende kleding.
- Leg uit hoe dit jouw virus tegen houdt.

👉 Tip voor thuisonderwijs (voor ouders)

Bespreek de foto's. Leg de nadruk op de vooruitgang van de medische kennis. Ziektes van vroeger zijn nu minder gevaarlijk omdat, men steeds beter weet hoe ermee om te gaan. Bovendien hebben we vaak immuniteit opgebouwd.

Taak 1

Virusgevaar in huis

Aardrijkskunde

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.01 kennis hebben van de belangrijkste natuurlijke en menselijke kenmerken van specifieke plaatsen.

1.09 in staat zijn de geografische kenmerken van de schoolomgeving en andere bekende plekken te beschrijven.

1.10 in staat zijn kaarten en plattegronden, met gebruikmaking van beelden en symbolen, van bestaande en fictieve plekken te maken.

Persoonlijke doelen

- ☛ Communicatie
- ☛ Onderzoek
- ☛ Bedachtzaamheid
- ☛ Samenwerken

Onderzoek & verwerking

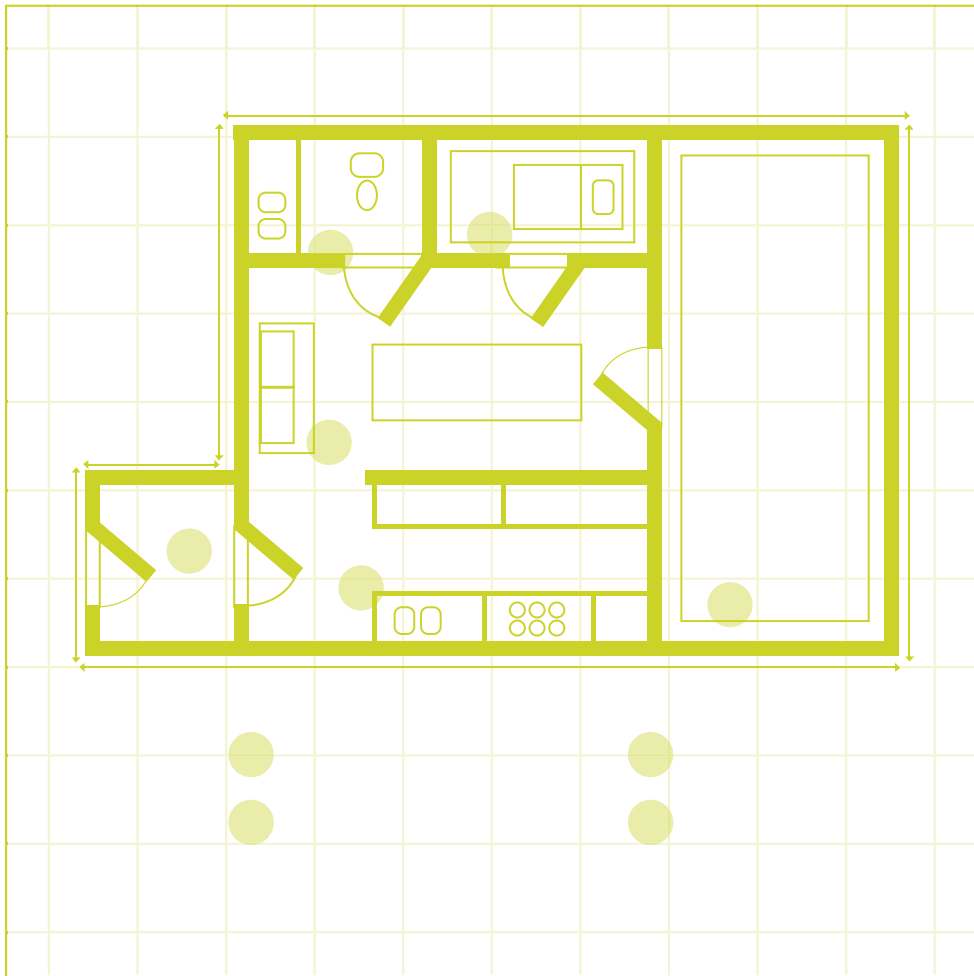
Onderzoeksactiviteit

Als mensen op reis gaan naar verre landen gaan ze vaak eerst naar een dokter. De dokter kan je namelijk precies vertellen of er in dat verre land een gevaarlijke ziekte is waar je voor op moet passen. Vaak is het mogelijk om hiervoor speciale prikken te krijgen. Deze prikken heten **vaccinaties**. Een vaccinatie helpt je om niet ziek te worden. De dokter kan je ook vertellen welke landen veilig zijn om naar toe te reizen. Voor die landen heb je geen speciale medicijnen nodig.

Thuis en op school zijn er ook plekken die sommige mensen een beetje ziek kunnen maken. Als je last hebt van hooikoorts, kan je in de tuin en in de buurt van bloemen opeens hard moeten niesen en tranende ogen krijgen. We zeggen dan dat je hiervoor **allergisch** bent.

Er zijn ook mensen die allergisch zijn voor stof, voor dieren, voor noten of voor kleurstof in eten. Iedereen wordt ziek als ze dingen eten die niet goed voor ze zijn zoals bedorven eten of giftige schoonmaakmiddelen. Ook kan je ziek worden als je na een wc-bezoek, je handen niet goed wast.

- Maak een tekening van je huis, tuin of balkon, als een echte architect (huisontwerper).
- Bedenk symbolen (tekens) voor dingen waar je ziek van kan worden.
- Zet de symbolen op je plattegrond zodat mensen weten waar ze op moeten passen.
- Op de volgende pagina zie je een plattegrond van een vakantiehuis. Bedenk wat jij ook kan tekenen bij de plattegrond van jouw huis.

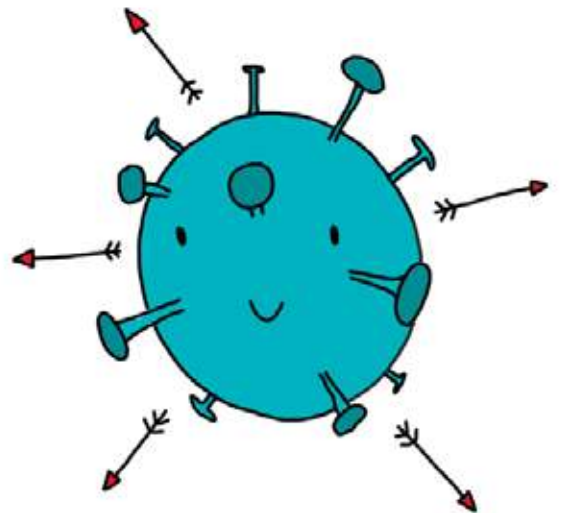
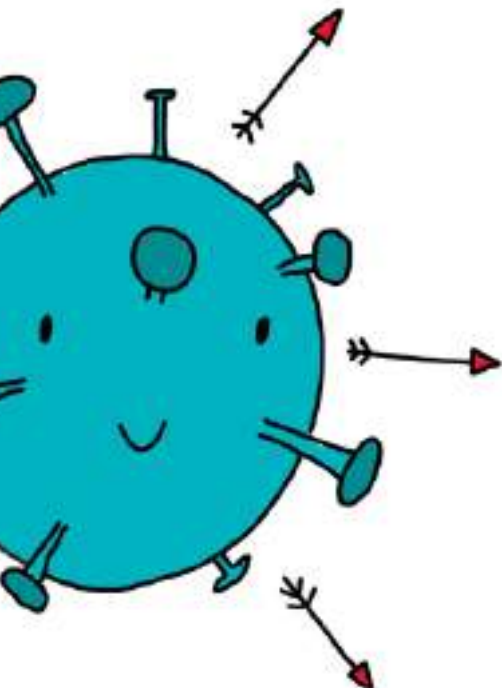
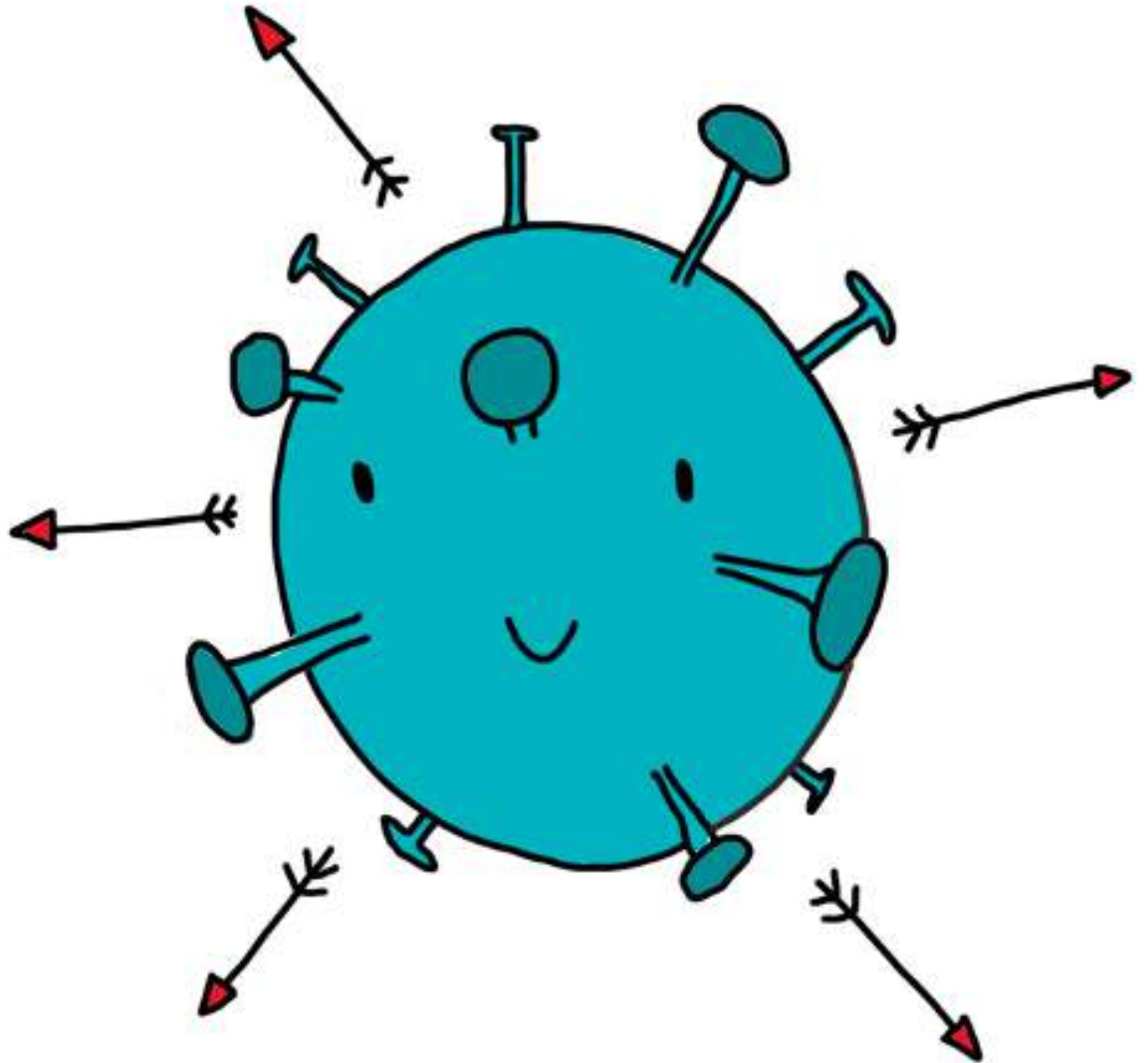
Verwerkingsactiviteit 1

Laat je plattegrond zien aan je familie. Bespreek op welke plekken sommige familieleden ziek kunnen worden omdat ze een allergie hebben. En bekijk de plekken waar iedereen op moet passen om niet ziek te worden.

Pak jouw virus erbij

Jouw virus kan iedereen ziek maken. Bedenk waar jouw familie het meeste kans heeft om jouw virus te krijgen. Kan je het krijgen van eten? Kan je het ergens op krijgen als je iets aanraakt? Kan je het ergens in je krijgen doordat je het inademt? Geef met een speciaal symbool op je plattegrond aan waar jouw virus gevaarlijk is.

Taak 1

Dokters- onderzoek bij ziektes

Natuur

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.01 weten dat wetenschappelijk onderzoek bestaat uit vragen stellen en bewijsmateriaal verzamelen door middel van observatie en meting.

1.03 in staat zijn manieren te bedenken om wetenschappelijke onderzoeksvragen te beantwoorden.

1.04b in staat zijn met hulp eenvoudige wetenschappelijke apparatuur gebruiken.

1.04f in staat zijn een verklaringen geven voor wat er is gebeurd en waarom het is gebeurd.

1.13 kennis hebben van de namen van de belangrijkste uitwendige lichaamsdelen van de mensen en dieren.

1.15 kennis hebben van het belang van lichaamsbeweging en gezond eten.

Persoonlijke doelen

- **Aanpassingsvermogen**
- **Communicatie**
- **Samenwerking**
- **Onderzoek**

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

Ook al eten we het juiste voedsel, bewegen we genoeg en slapen we heel veel – toch worden we soms ziek. Als je ooit heel erg ziek bent geweest en hier liever niet meer aan denkt, dan mag je meteen naar de verwerkingsactiviteit.

Bespreek de volgende vragen met iemand anders. Dit kan met je ouders, maar je kan voor de gezelligheid ook een opa, oma, oom of tante bellen. Leg ze dan eerst uit waar je mee bezig bent!

- Ben je weleens ziek geweest?
- Welke ziekten heb je gehad?
- Hoe was het om ziek te zijn?
- Hoe wisten je ouders dat je ziek was?
- Heeft de dokter je temperatuur opgenomen en naar je lichaam geluisterd?
- Wat doet een dokter eigenlijk allemaal om uit te zoeken of je ziek bent?

Pak je tekening van je dokter van je geschiedenis taak er nog eens bij.

Schrijf of teken hierbij alle soorten onderzoek, die hij of zij doet om uit te vinden of iemand ziek is.

Teken ook apparaten en instrumenten, die hij of zij bij de onderzoeken gebruikt (zoals een ijsstokje om in je keel te kijken). Vraag iemand om je hierbij te helpen.

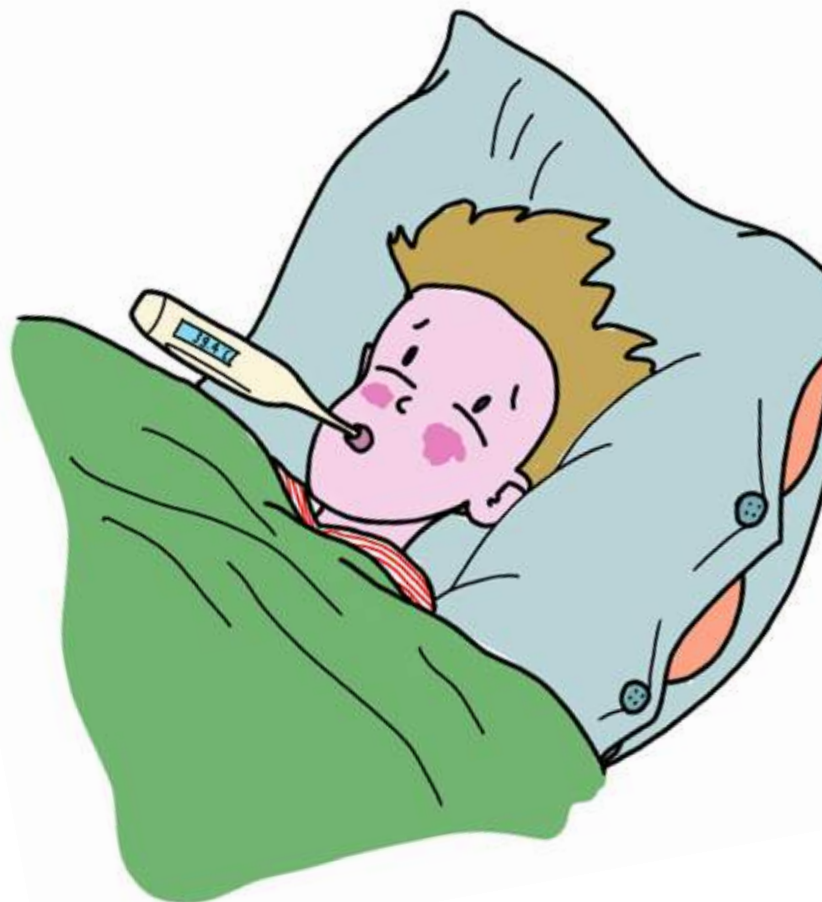
Bekijk het filmpje van schoolTV over de geluiden waar een dokter naar luistert:

<https://schooltv.nl/video/hoe-klinkt-je-lichaam-je-lichaam-maakt-geluid/#q=dokter>

Pak jouw virus erbij

Bedenk welke onderzoeken een dokter moet doen bij iemand die jouw virus heeft gekregen. Zet een cirkel om alle instrumenten en dingen die jouw dokter moet gebruiken.

Bijvoorbeeld als jouw virus door eten in de buik zit, moet de dokter met een stethoscoop naar de geluiden in je buik luisteren.

Taak 2

Besmettelijke ziektes en niet- besmettelijke ziektes

Natuur

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.02 in staat zijn eenvoudige wetenschappelijke vragen te stellen.

1.04a in staat zijn na te gaan of te bedenken wat er mogelijk is gebeurd.

1.03 in staat zijn manieren te bedenken om wetenschappelijke onderzoeksvragen te beantwoorden.

1.05 in staat zijn met hulp informatie uit eenvoudige teksten te verzamelen.

1.16 kennis hebben van de functie van geneesmiddelen.

Persoonlijke doelen

- **Aanpassingsvermogen**
- **Communicatie**
- **Samenwerking**
- **Onderzoek**

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

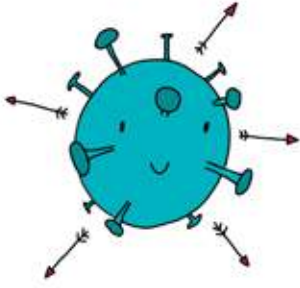
Als je ziek bent, kan je iemand anders soms ook ziek maken. We zeggen dan dat je **besmettelijk** bent. Sommige ziektes zoals corona zijn heel besmettelijk, andere ziektes zoals hooikoorts zijn helemaal niet besmettelijk. Hooikoorts is een allergie voor bloemen (zie **aardrijkskunde-taak**)

Onderzoek of de volgende ziektes besmettelijk zijn of niet en vul het schema in (zie volgende pagina).

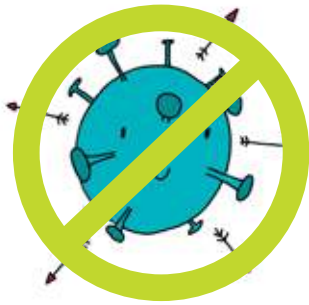
- verkoudheid
- mazelen
- waterpokken
- ontstoken
- amandelen
- hoofdluis
- wratten
- diarree

Bespreek je schema met je ouders en stel ze de volgende vragen:

- 🗨 Heb je een van deze ziekten wel eens gehad?
- 🗨 Hoe kwam het dat je die ziekte kreeg?
- 🗨 Hoe kon de ziektekiem in je lichaam komen?
- 🗨 Heb je de ziektekiem overgedragen op iemand anders in het gezin?

Besmettelijk

Niet besmettelijk

Verwerkingsactiviteit

Soms heeft iemand in de familie een besmettelijke ziekte, maar wordt de rest van de familie toch niet ziek. Dit kan door verschillende dingen komen.

- Iemand heeft de ziekte al een keer gehad. Ze hebben een antistof of antiviral in hun bloed.
- Iemand is immuun voor de ziekte. Dat komt of doordat hij de ziekte al heeft gehad of doordat zijn lichaam de ziekte of het virus gewoon niet toelaat.
- Iemand heeft een vaccinatie gehad, een speciale prik van de dokter waar je zonder ziek te worden, antistoffen of antiviral in je bloed krijgt.
- Iemand wordt maar een heel klein beetje ziek omdat ze al heel snel medicijnen kunnen gebruiken, omdat ze weten welke ziekte ze moeten bestrijden.

 Link met **taalvaardigheid**: stel een 'dokterswoordenboek' samen met alle nieuwe en moeilijke woorden die in deze unit worden gebruikt. Zorg dat de hierboven genoemde ziekten er ook in worden opgenomen.

Pak jouw getekende virus erbij:

Jouw virus kan iedereen ziek maken. Helaas is er nog geen antiviral waar je een vaccinatie tegen kan krijgen. Als iemand bij jou thuis ziek wordt van je virus, zal iedereen ziek worden en besmet raken.

Bedenk hoe jullie aan elkaar kunnen zien dat de ander besmet is. Bij alle vragen is een voorbeeld gegeven. Bedenk zelf een ander antwoord.

 Wat hoor je?

Antwoord: Bij verkoudheid hoor je iemand hoesten.

 Wat zie je?

Antwoord: Bij rode hond zie je rode vlekken.

 Wat ruik je?

Antwoord: Bij diarree ruik vieze poepjes.

 Wat voel je?

Antwoord: Bij koorts voel je dat iemand heel warm is.

Taak 1

Elkaar helpen

Mens en Maatschappij

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.03 kennis hebben van enkele factoren die hun gezondheid kunnen schaden of verbeteren.

1.04 kennis hebben van enkele factoren die hun veiligheid kunnen schaden of verbeteren.

1A **samen rekening kunnen houden met anderen.**

1B **samen kunnen vertellen welke regels en afspraken er voor de veiligheid en voor samenwerken in een groep zijn.**

Persoonlijke doelen

- **Aanpassingsvermogen**
- **Moraliteit**
- **Communicatie**
- **Attentheid**
- **Respect**

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

Bespreek met de kinderen de volgende vragen:

- Heb jij ook wel eens hulp nodig gehad? Waarbij?
- Heb je ook wel eens iemand geholpen? Waarmee?
- Wat deed je dan om diegene te helpen?

Iedereen helpt elkaar wel eens. Gelukkig maar, want sommige mensen hebben meer hulp nodig dan anderen. Soms als iemand ziek is, is het fijn dat diegene ook geholpen wordt.

Kijk en luister naar het volgende luisterboek:

▶ <https://bit.ly/33E69lw>

Geef voordat je het filmpje aanzet de volgende kijkvragen mee:

- Wie is er ziek in het filmpje? Waar zie je dat aan?
- Wat doet mama Beer om hem te helpen?
- Vindt Sam het altijd leuk dat mama Beer helpt?

Het is dus erg fijn als iemand je helpt, wanneer je dat nodig hebt.

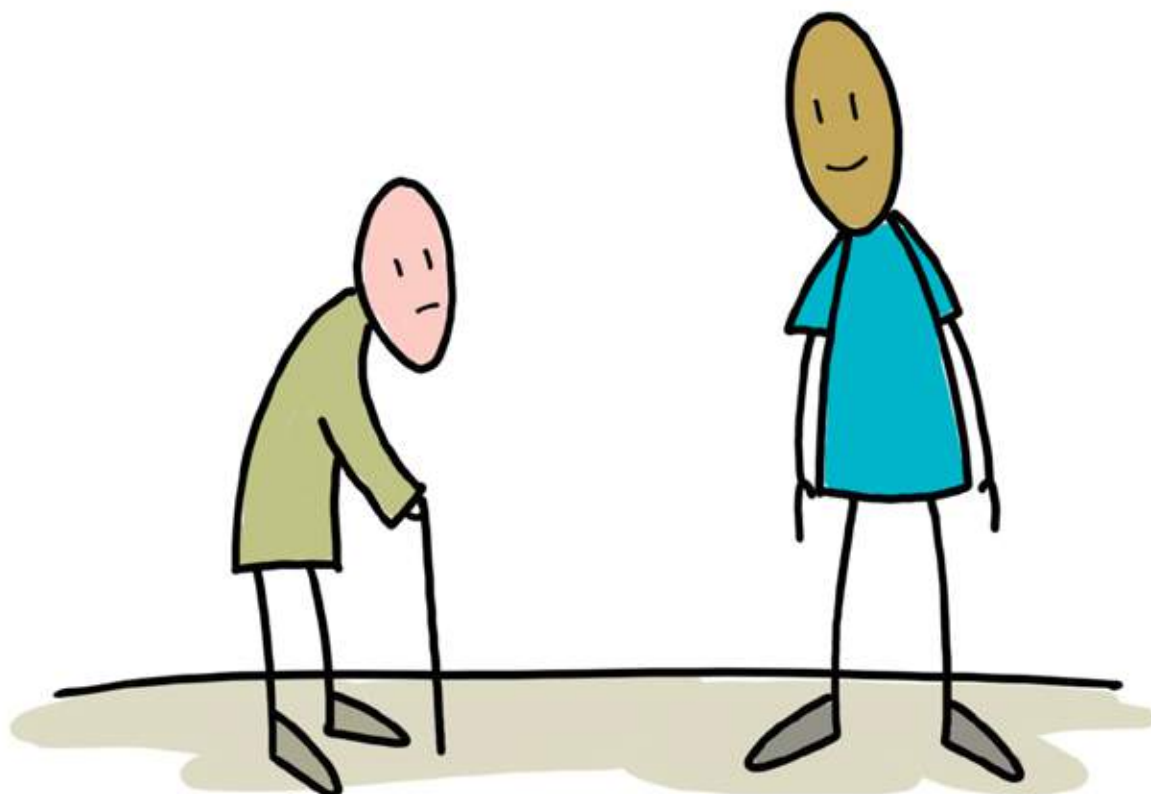
De premier van Nederland heeft gezegd bij een belangrijke toespraak over het coronavirus: *“Let een beetje op elkaar, ik reken op u.”*

- Wat zal hij daarmee bedoelen?
- Bedoelt hij jullie daar ook mee?

In deze tijd, worden mensen soms ook ziek van het coronavirus. Ze zijn dan verkouden, snotterig en moeten soms ook zo hoesten als Sam. Zij hebben dan soms hulp nodig. Maar gelukkig wordt niet iedereen heel erg ziek. Toch moeten de meeste mensen binnen blijven, om te voorkomen dat zij ziek worden, vooral oudere mensen. Mensen van 70 jaar en ouder mogen eigenlijk nu niet naar buiten. Dat is beter, want dan is de kans kleiner dat zij ziek worden. Omdat zij niet naar buiten mogen, hebben zij weleens hulp nodig.

We gaan nu nadenken over wat jij kan doen om zo iemand te helpen. Wat voor hulp kan je iemand bieden die...

- 70 jaar of ouder is?
- Nog niet ziek is, maar ook niet ziek mag worden?
- Geen bezoek mag hebben?
- Wel gezond moet eten?
- Ook wel eens gezelschap wil of even wil kletsen?

Verwerkingsactiviteit

Vul de denkwolkjes (volgende pagina) in met tekeningen of woorden. Vul in waar je aan denkt als je zo iemand wil helpen. Wat kan je dan voor diegene doen?

Maak nu een plannetje wat je de komende tijd gaat doen om mensen te helpen. Daarvan ga je steeds foto's maken. Al deze foto's verzamel je en neem je mee naar de klas (of mail je naar de juf of meester). Het zou heel leuk zijn als je iemand helpt en diegene wil ook op de foto!

Er zijn alleen wel wat dingen waar je rekening mee moet houden:

- Overleg altijd met je ouders wat je wilt doen om een ander te helpen. Zij weten goed aan welke (strengere) regels iedereen zich moet houden en of het kan wat jij graag wil.
- Je mag alleen maar helpen als je er zelf niet ziek van wordt.

Wanneer iedereen weer terug in de klas is, kan er trots worden teruggekeken wat jullie allemaal hebben gedaan om andere mensen te helpen. Daar kan je dan ontzettend trots op zijn!

 Link met **taalvaardigheid**: Maak een lief kaartje voor degene die thuis moet blijven zitten. Vaak worden mensen heel blij van een kaartje! Schrijf een lieve boodschap en teken er iets moois bij. Doe goed je best op je handschrift of laat papa of mama je boodschap schrijven.

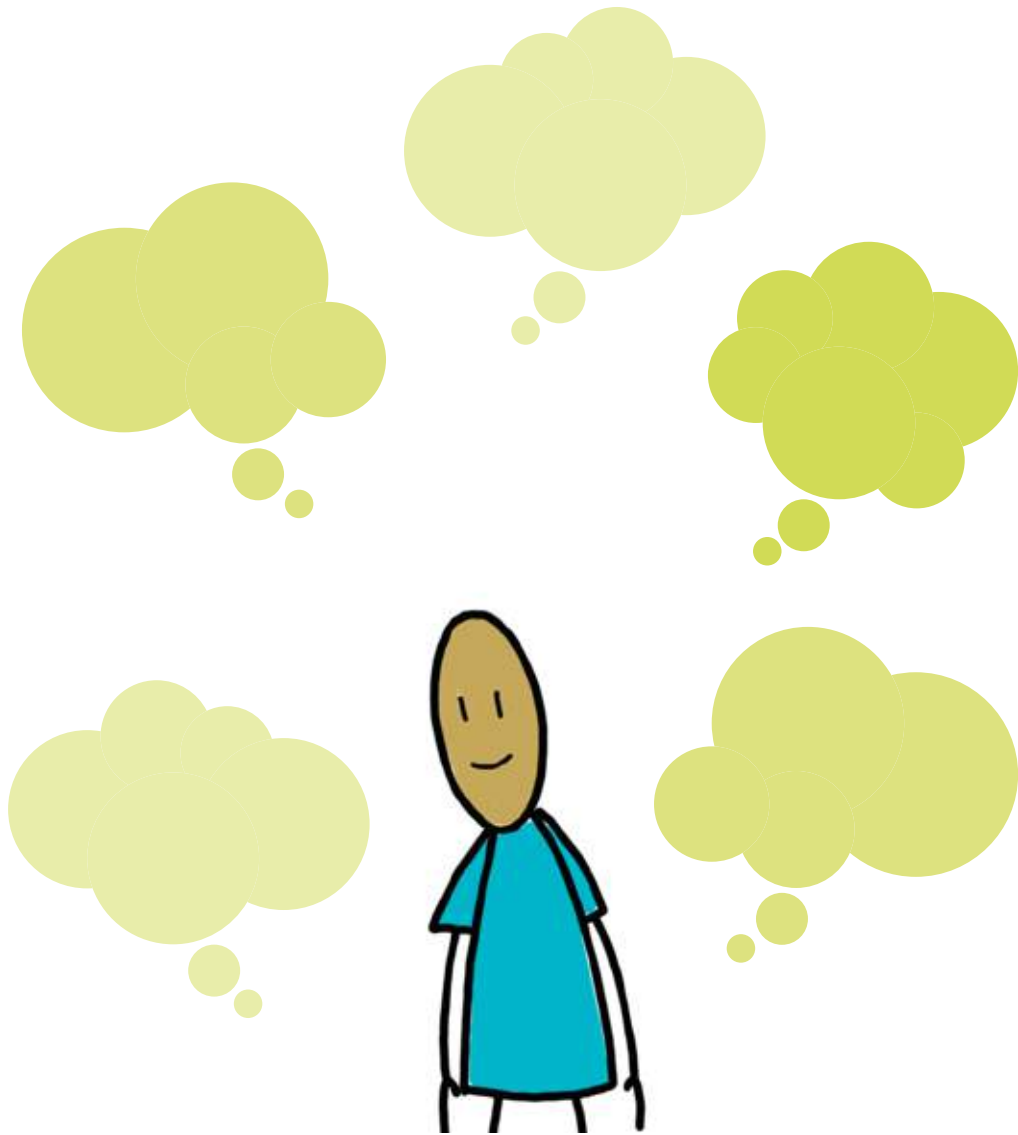
Pak jouw virus erbij

Jouw virus vindt het maar niks, dat extra lief zijn voor anderen. Hij zit daar prima, in de lijven van mensen terwijl hij hen lekker ziek maakt. Bedenk hoe je jouw virus het meest chagrijnig maakt! Van alle lieve dingen die jij doet voor degene die ziek is, moet er wel één heel vervelend zijn voor het virus. Bedenk wat jouw virus het meest vervelend vindt!

Tip voor thuisonderwijs (voor ouders)

Maak met elkaar als gezin een plannetje wie je aankomende week extra wilt helpen. Hebben opa en oma boodschappen nodig? Betrek je kind er dan bij. Wat voor boodschappen? Hoe vaak per week moet dat worden gebracht? Of hebben jullie een oudere buurvrouw die wel een lief kaartje verdient?

Taak 1

Wat vinden anderen?

Internationaal

Leerdoelen & Assessment for Learning

1.03 enkele van de overeenkomsten en verschillen tussen het leven van kinderen in Nederland en het leven in het land van herkomst van niet-Nederlandse kinderen (waar van toepassing) kennen.

1.04 in staat zijn om elkaars individualiteit en onafhankelijkheid te respecteren

1.05 in staat zijn om waar gepast met anderen samen te werken

Persoonlijke doelen

- Moraliteit
- Communicatie
- Attentheid,

Onderzoek & verwerking

Onderzoeksactiviteit

Het is belangrijk in deze tijd om te weten hoe anderen denken over het coronavirus, omdat je zo meer rekening met elkaar kan houden. Ook al zie je niet veel anderen mensen, toch zou je op afstand iets kunnen doen voor elkaar. Niet iedereen denkt en doet hetzelfde en dat is oké. Maar er zijn wel bepaalde regels waar iedereen zich aan moet houden in Nederland, zoals goed je handen wassen en in je elleboog of zakdoekje niesen.

Om erachter te komen hoe anderen met de coronasituatie omgaan, voer je een onderzoekje uit, door vragen aan drie mensen te stellen. Eerst ga je zelf de vragen beantwoorden en daarna kies je twee mensen uit aan wie je de vragen ook stelt.

Welke vragen moeten beantwoord worden:

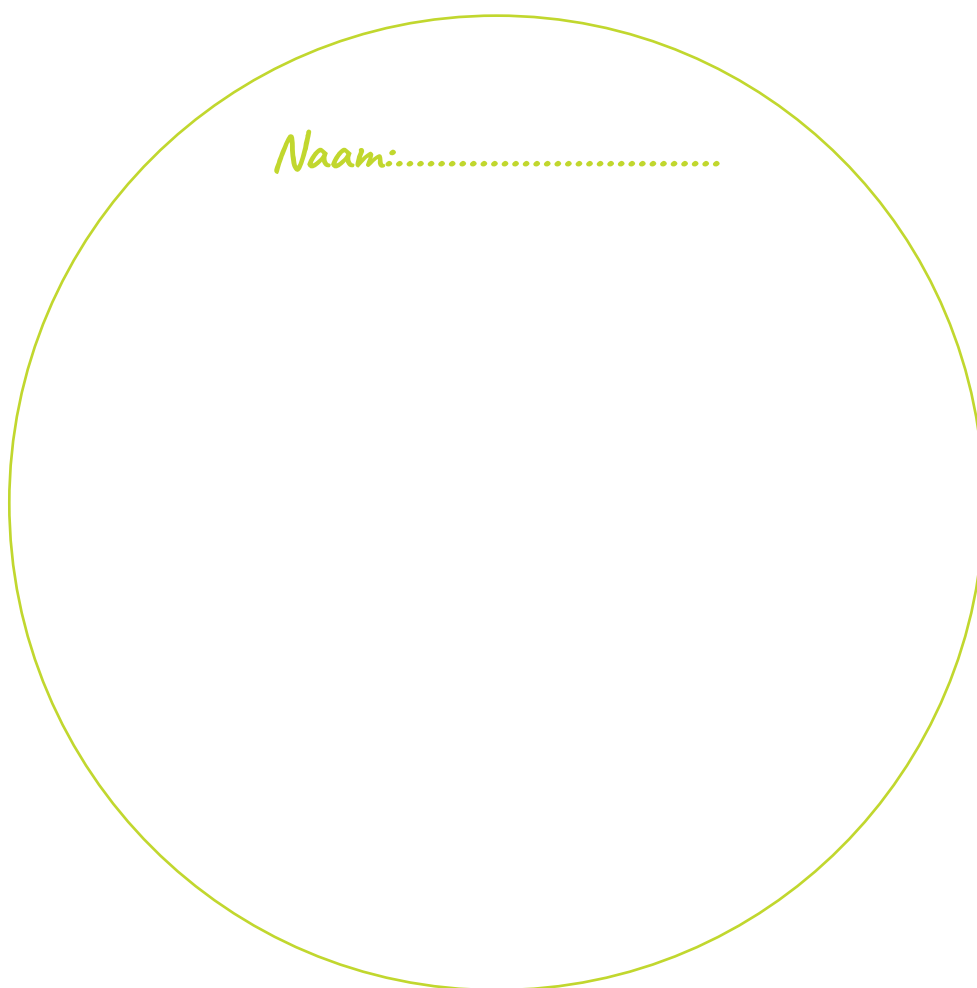
- Wat vind jij ervan wat er nu gebeurt?
- Vind je het spannend of niet?
- Aan welke andere regels moet je je thuis houden?
- Wat voor werk krijg jij van de juf of meester? Veel op de computer of juist werkbladen?
- Hoe goed houd jij je aan de regels die nu gesteld zijn in Nederland? (niesen en hoesten in je elleboog, goed je handen wassen, niet naar buiten gaan als je verkouden bent, altijd 1,5 meter afstand bewaren)
- Ga jij nog wel eens naar de winkel? Wat haal je dan?
- Hoe speel jij nu? En wat speel je?
- Ga je nog naar buiten? Wat doe je buiten?
- Sport je? Wat doe je dan?

De antwoorden schrijf je op een **grote cirkel** (eventueel door een familielid). Je knipt een cirkel van een A4'tje. Op deze cirkel schrijf je ook jouw naam.

Nu ga je dezelfde vragen stellen aan twee verschillende mensen. Bijvoorbeeld een leeftijdsgenootje van je sportvereniging, iemand uit de buurt, je neefje of nichtje of iemand uit een andere klas van school.

Je maakt nu twee nieuwe cirkels. Als je de vragen aan iemand stelt, schrijf je de antwoorden (of laat je ze opschrijven) op deze nieuwe cirkel. Als je klaar bent, heb je drie cirkels met antwoorden op negen vragen.

Nu vergelijk je de cirkels met elkaar. Welke antwoorden zijn hetzelfde? Welke zijn anders?

Verwerkingsactiviteit

Je hebt **zeven kleurenpotloden** of stiften nodig: geel, roze, blauw, oranje, groen, paars en grijs.

Je checkt welke antwoorden hetzelfde zijn of heel erg op elkaar lijken.

Leg de drie ingevulde cirkels naast elkaar. Welke antwoorden staan alléén op jouw blad? Zet daar een gele cirkel omheen en schrijf dat in de gele cirkel hieronder.

Kijk dan naar de antwoorden die alléén op de eerste persoon z'n blad staat en zet daar een roze cirkel omheen. Zet ook deze antwoorden in het roze stuk van de cirkel.

Welke antwoorden hebben jij en diegene samen gegeven? Zet daar een oranje cirkel omheen en zet het antwoord in het oranje stuk.

Doe hetzelfde met de laatste persoon (blauw) en met jullie gezamenlijke antwoorden (groen), plus wat de twee personen samen als zelfde antwoord hebben gegeven (paars).

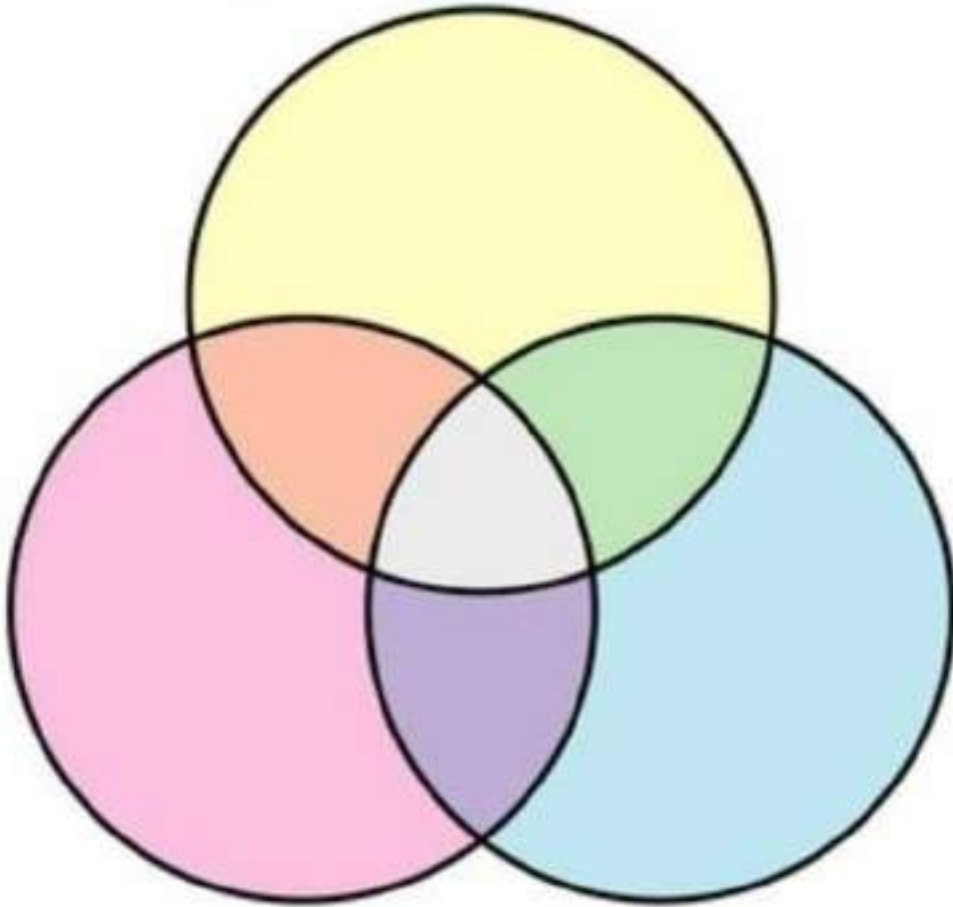
En dan als allerlaatste het grijze gebied. Dit zijn de antwoorden die jullie alle drie hetzelfde hebben gegeven!

De volgende cirkels (volgende pagina) vul je in met tekeningen en woorden. Je kan de cirkels ook groter natekenen.

Wat leer je van deze drie cirkels?

Je ziet dat mensen soms dezelfde antwoorden geven en soms ook niet. Praat erover met je ouders. Wat vind je van de antwoorden die je hebt gekregen?

Soms denken en doen mensen wat anders dan jij. Als mensen zich gewoon aan de gemaakte afspraken houden en respect voor elkaar blijven houden, is er gelukkig niks aan de hand. Dan is anders niet vreemd of gek!

🔗 Tip voor **rekenonderwijs**: Wat is eigenlijk anderhalve meter? Zoveel meter afstand moet je buitenshuis houden van anderen.

Als de bezorger de boodschappen komt brengen, kan hij de boodschappen niet aangeven want je armen zijn niet anderhalve meter. Daarom zet hij ze neer voor je deur. Of de kassamedewerker van een supermarkt die je het bonnetje niet meer aangeeft, maar zelf moet pakken.

Alles heeft te maken met de **anderhalve meter afstand**. Probeer thuis eens wat dingen op anderhalve meter afstand te zetten. De stoelen van de keukentafel, de plekken op de bank of de afstand van elkaar als je samen in de keuken staat.

👉 Tip voor **thuisonderwijs (voor ouders)**

Kunnen jullie samen een oplossing bedenken hoe er toch met opa en oma geknuffeld kan worden?

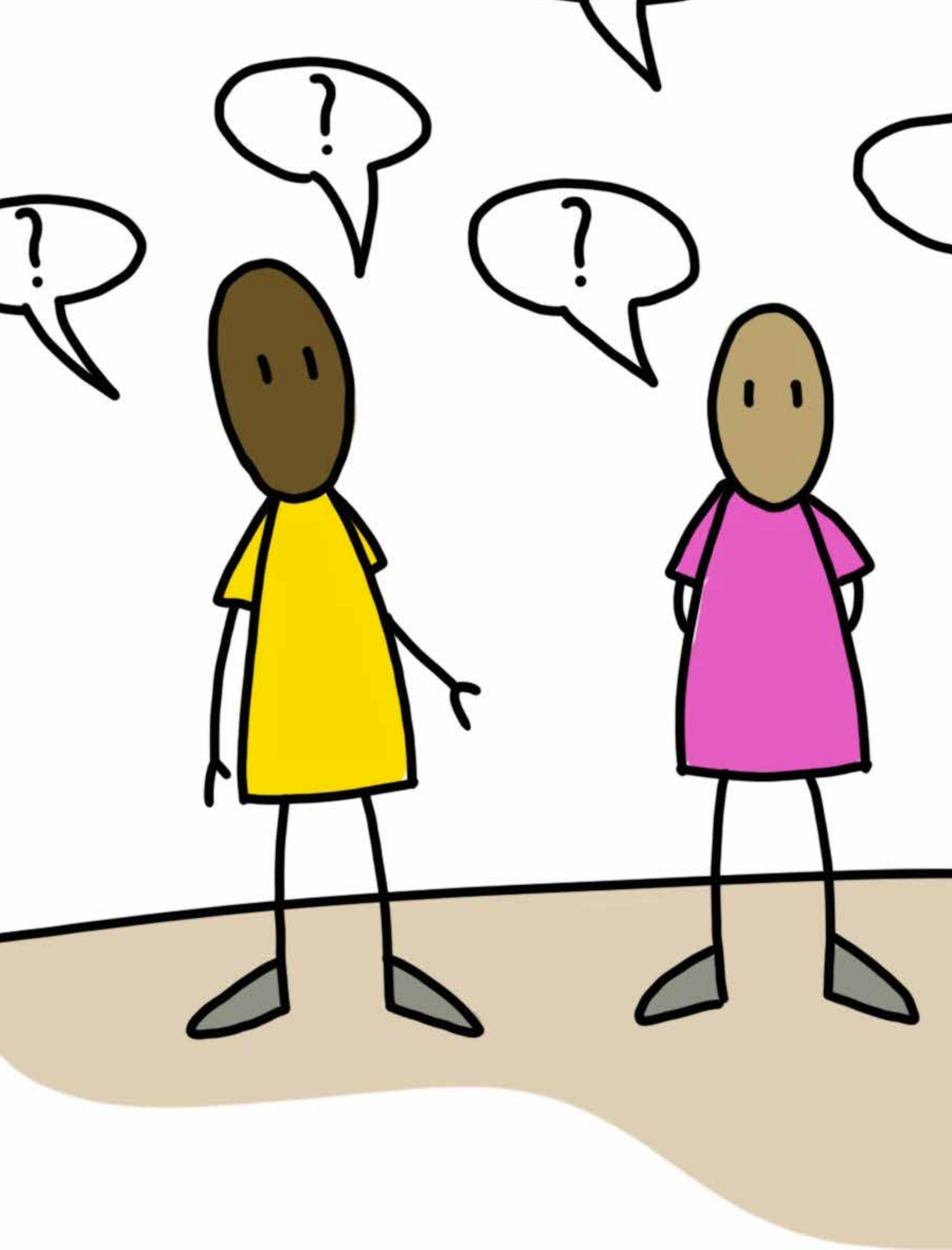
Tip voor thuisonderwijs (voor ouders)

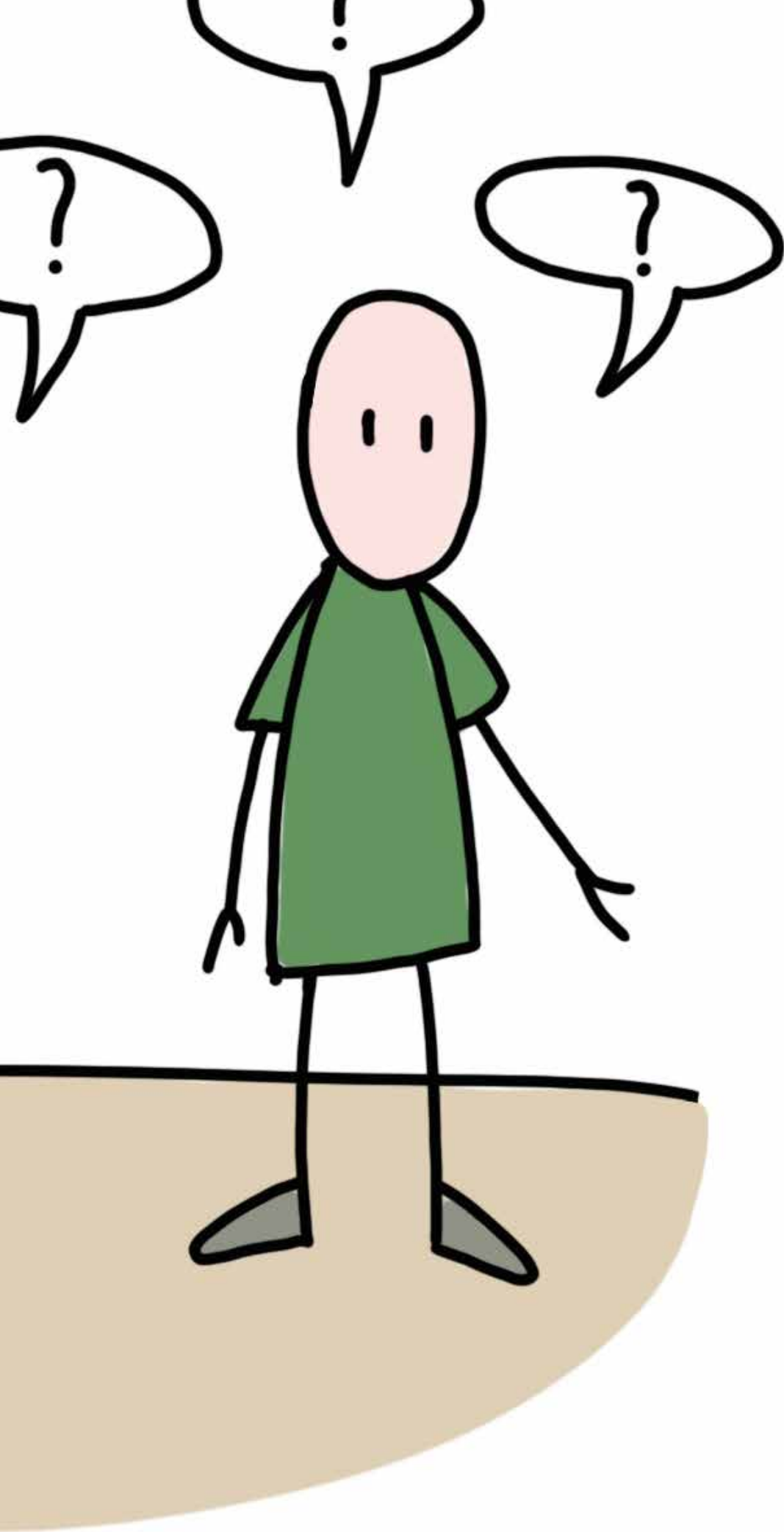
Bespreek met je kind wat de belangrijkste maatregelen zijn in Nederland en waar ook je kind zich aan moet houden om de verspreiding tegen te gaan. Bespreek de pictogrammen met elkaar, maar ook dat jullie bijvoorbeeld niet naar de bioscoop kunnen of naar een pretpark.

Pak jouw virus erbij

Nu wordt jouw virus nog bozer. Hij wil juist naar zoveel mogelijk mensen! Zo kan hij toch niet lekker naar andere mensen overlopen om hen ziek te maken! Probeer te bedenken wat jouw virus juist wél allemaal wilt. Bijvoorbeeld dat mensen juist wél dichter dan anderhalve meter van elkaar zijn! Wat wil jouw virus nog meer héél graag?

Afsluiting

Je hebt vast weleens van **Albert Einstein**, **Leonardo da Vinci** of **Freek Vonk** gehoord. Dit zijn allemaal heel slimme mensen. Zij weten ergens zo veel vanaf, dat ze grote problemen op kunnen lossen of nieuwe dingen uit kunnen vinden. Deze superslimme mensen noemen we geniaal.

Bij het **Startpunt** heb je een virus gemaakt en je gaat nu een antivirus maken. Dit mag op dezelfde manier maar natuurlijk ook op een andere manier. Dus je kan jezelf verkleden en een foto maken, een antivirus van klei maken, schilderen, scheuren en plakken of... Jij bent de geniale wetenschapper. Jij bepaalt hoe je het antivirus maakt.

Jij kan nu met alles wat je hebt geleerd een antivirus maken.

Stel je had bedacht dat jouw virus mensen zou besmetten door de lucht. Geef jouw antivirus dan vleugels, zodat hij hem daar al kan vangen. Of als jouw virus zich aan mensen vastplakte, zorg dan dat jouw antivirus super glad wordt, zodat het virus uitglijdt en zo van mensen afvalt.

Pak je virus van het **Startpunt** er nog eens bij. Bedenk wat jij nu allemaal weet:

Door **Geschiedenis** heb je bedacht hoe je mensen kon beschermen.

- Wat moest een dokter aan? Heeft jouw antivirus dat ook aan?
- Kan je zorgen dat jouw antivirus op die dokter-beschermers komt te zitten?

Door **Aardrijkskunde** heb je bedacht waar jouw virus in huis te vinden is.

- Waardoor kreeg je ook alweer jouw virus? Hoe krijgen we jouw antivirus daar?
- Kunnen we je antivirus ergens in stoppen of naar toe laten gaan. Doen we het in eten, laten we het vliegen, plakken we het op een gevaarlijke plek?

Door **Natuur** heb je bedacht welke instrumenten en manieren het virus op kunnen sporen.

- Met welke speciale gave en wapens rust je het antivirus uit?
- Heeft het antivirus bijvoorbeeld extra grote oren nodig of juist grote massagehanden?

Door **Mens en Maatschappij** heb je bedacht hoe je het virus goed weg kan pesten.

- Welke lieve leuke gezellige aardige dingen doet jouw antivirus?
- Hoe weet je dat die zo super lief is? Zijn dat de glitterogen? Is dat het hartje op zijn arm wat zie je?

Door **Internationaal** weet je dat jouw virus op een bepaalde afstand gevaarlijk is.

- Hoe ga je zorgen dat jouw antivirus die afstand beschermt? Hoe houdt die 'm tegen?
- Hoe kan jouw antivirus een grotere afstand afleggen dan het virus?

Als je klaar bent zet, hang of plak dan jouw virus en antivirus naast elkaar op een mooi plekje. Dit is het bewijs dat jij een geniale wetenschapper bent. Maak een foto en stuur het rond zodat je ook andere geniale wetenschappers kan inspireren een antivirus tegen het Coronavirus te vinden.

